

- Kendi kaynakları yeterli olmayan ülkeler ihtiyaçlarını diğer ülkelerden karşılayarak ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesine yardımcı olmaktadır.
- Türkiye çeşitli tarımsal ürünlerin yetiştirilmesine uygun yer şekillerine ve iklime sahiptir. Yer altı kaynakları bakımından zengin olsa da bazı kaynakları sınırlıdır. Örneğin çıkarılan **petrol ve doğal gaz** ülke ihtiyacını karşılayamamaktadır.
- **Kimyasal ürünler, demir çelik ürünleri** ile **makinelere** bir kısmı diğer ülkelerden ithal edilmektedir. Türkiye'nin birçok ülkeyle barış ve dostluk temeline dayanan ekonomik, kültürel, siyasi ve sosyal ilişkileri vardır.

Ülkeler, karşılıklı yaptıkları ticaret anlaşmaları ile ihtiyaç duydukları ürünleri birbirlerine alıp satarlar.

Ekonomisi tarıma dayalı ülkeler, genellikle tarımsal ve hayvansal ürünleri ihraç eder, çeşitli makine ve elektrik ürünlerini ithal ederler.

Sanayisi gelişmiş ülkeler ise tarımsal ürünlerle çeşitli ham maddeler alır, otomobil, elektronik eşya ve çeşitli sanayi ürünleri satarlar.

Ülkemizin pek çok ülke ile ticari ilişkileri gelişmiştir. İthalat ve ihracat yaptığımız ülkelerin bazılarıyla ticari ilişkilerimiz şu şekildedir:

Almanya: Almanya dünyada sanayisi gelişmiş ülkelerdendir. Tanınmış **otomobil markaları, elektronik aletler ve iş makineleri** yüksek oranda Alman kaynaklıdır.

Türkiye;
Almanya'dan motorlu kara taşıtları, helikopter, otomotiv, demir-çelik ürünleri, elektrikli makine ve cihazlar ithal ederken;
Almanya'ya **örme giyim eşyası, demir ve çelik eşya, hazır giyim, sebze ve meyve, elektrikli makine, kuru meyve ve mamulleri** ihraç etmektedir.

Rusya: Rusya, **petrol ve doğal gaz** bakımından oldukça zengin kaynaklara sahiptir. Aynı zamanda önemli bir sanayi ve tarım ülkesidir. Rusya, Türkiye'ye **petrol ürünleri, doğal gaz, demir-çelik, bakır, alüminyum** gibi ürünler ihraç ederken, Türkiye'den **tekstil ürünleri, karayolu taşıtları, makine, plastik, sebze ve meyve** ithal etmektedir.

Çin: Ülkenin tarımsal üretimi kendi ihtiyacını karşılayamamaktadır.
Türkiye;
Çin'den **otomatik bilgi işlem makineleri ve üniteleri, hücresel ve kablosuz ağlar için telefonlar, tabii borat cevherleri, oyuncaklar, yük ve insan taşıma amaçlı aemiler** ithal ederken;

Çin'e **mermer ve traverten, krom, bakır, kurşun, demir, çinko, bor oksitleri, borik asitler, ses ve görüntü araçları** ihraç etmektedir.

ABD: Zengin doğal kaynaklara sahiptir. Petrol, kömür, bakır, altın, gümüş, demir ve kükürt gibi madenler çıkarılmaktadır. Tarım modern makinelerle yapıldığı için tarıma dayalı sanayi gelişmiştir.

Türkiye;
ABD'ye **tütün, çelik, sebze, meyve** gibi ürünleri ihraç etmektedir.
Amerika'dan **savunma araçları, tıbbi malzeme, makine parçaları, haberleşme cihazları** ithal etmektedir.

İngiltere: İngiltere'nin toprakları tarım ve hayvancılık için elverişlidir. Buğday, arpa, şeker pancarı yetiştirilir. Ülkede enerji ve temel kimyasalların üretimi için kullanılan doğal kaynaklar kömür, petrol ve doğal gazdır. Ancak sanayi için gerekli olan ham maddenin büyük kısmını dışarıdan alır.

Türkiye;
İngiltere'den **petrol ürünleri, eczacılık ürünleri, otomotiv, elektrikli ve elektriksiz makineler** ithal ederken,
İngiltere'ye **tekstil ürünleri, otomotiv ürünleri, demir çelik, sebze meyve** ihraç etmektedir.

Türkiye ekonomisinin son yıllarda kazandığı dinamizm ile birlikte Asya ülkelerinin Türkiye ile iş birliği alanlarını ve imkânlarını geliştirdiği gözlenmektedir. Son yıllarda Türkiye Afrika ülkeleri ile de ticari ilişkilerini geliştirmiştir.

LİDER TÜRKİYE

"En uzakta sandığımız bir olayın bize bir gün dokunmayacağını bilemeyiz. Dünyanın herhangi bir yerinde rahatsızlık varsa 'Bana ne!' dememeliyiz. Böyle bir rahatsızlık varsa tıpkı kendi aramızda olmuş gibi onunla ilgilenmeliyiz. Olay ne kadar uzak olursa olsun bu ilkedden şaşmamak gerekir. İşte bu düşünüş; insanları, ulusları ve hükümetleri bencillikten kurtarır."
Mustafa Kemal Atatürk

Türkiye dünya üzerinde **jeopolitik** olarak önemli bir yere sahiptir. Ülkemiz sahip olduğu **İstanbul ve Çanakkale Boğazları** ile Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Ülkemizin **üç tarafının denizlerle çevrili olması** jeopolitik önemini artıran özellikleri arasındadır. Bu özellikler Türkiye'nin komşu ülkelerle ve diğer ülkelerle olan ilişkilerini etkilemiştir.

- Türkiye dünyanın **zengin enerji kaynaklarına sahip üç temel bölgesi ile enerjiye ihtiyaç duyan Avrupa** arasındadır.
- Türkiye bölgenin enerji kaynakları bakımından en zengin ülkesi **Rusya** ile deniz komşusudur. İki ülke arasında enerji alanında birçok anlaşma ve boru hattı mevcuttur. Bugün Türkiye ile Rusya arasında

Romanya- Bulgaristan üzerinden gelen **Batı Hattı** ve Karadeniz'in altından geçerek Türkiye'ye gelen **Mavi Akım Doğal Gaz Boru Hattı** bulunmaktadır. Rus petrolünü Akdeniz'e indirecek olan **Samsun – Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı** ve Ceyhan'da bir terminal yapılması konusunda anlaşmalar yapılmıştır.

- Türkiye diğer taraftan zengin enerji kaynaklarına sahip Hazar bölgesine de komşudur. Bu bölgenin enerji kaynaklarının batı pazarlarına aktarılması için **Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesi** doksanlı yıllarda tamamlanmış olup günümüzde kullanılmaktadır.
- Türkiye'nin bölgesel enerji kaynakları üzerinde etkili olduğu üçüncü bölge **Ortadoğu** bölgesidir. Önümüzdeki yıllarda yapılması planlanan yeni **Kerkük-Ceyhan Petrol Boru Hattı**'yla Irak petrollerinin dünyaya pazarlanması planlanmaktadır. Türkiye bölgede bir taraftan enerji alanında etkinliğini artırırken diğer taraftan da siyasi etkinliğini artırmaktadır.

Günümüzde insanları ilgilendiren sorunlar ülkelerle sınırlı kalmayıp uluslararası toplumu ve halkları ilgilendirmektedir. Bu durum ülkelerin sorunlar karşısında **ortak çözümler** üretmesini zorunlu hâle getirmiştir. Böylece siyasi, ekonomik, kültürel, askerî ve dinî alanlarda uluslararası teşkilatlar kurulmuştur. Türkiye de uluslararası alanda sorunlara çözüm bulmak için bu teşkilatlarda aktif roller üstlenmiştir. **NATO** (Kuzey Atlantik Paketi), **BM** (Birleşmiş Milletler), **İİT** (İslam İş Birliği Teşkilatı) bunlara örnektir.

KÜLTÜRÜMÜZE SAHİP ÇIKALIM

Popüler kültür: Belli bir dönem için geçerli olan, hızlı üretilen ve hızlı tüketilen kültürel öğelerin bütününe popüler kültür denir.

Popüler kültür, Batı'da sanayileşme ve modernleşmeyle **kent kültürü** olarak ortaya çıkmıştır. Gün boyunca çalışan insanlara yorgunluklarını ve sorunlarını unutturan "gündelik hayatın kültürü" olarak kabul edilmiştir.

Popüler Kültürün Özellikleri

- ✓ Kitle iletişim araçlarıyla oluşturulmakta ve yaygınlaştırılmaktadır.
- ✓ Toplum üzerinde farklı etkileri vardır. Kitleleri farkında olmadan etkisi altına alabilir.
- ✓ Toplum sürekli tüketime yönlendirir. Kitleleri kendine bağımlı hâle getirebilir.
- ✓ İnsanları eğitmek gibi bir amacı yoktur.
- ✓ En önemli üreticisi ve taşıyıcılarından biri televizyondur.
- Günümüzde çocuklar çizgi filmlerdeki karakterleri model almaktadır. Bu durum çizgi filmlerin çocuklar üzerindeki etkisinin önemini açıkça ortaya koymaktadır.

- Ülkemizde çocuklara yönelik televizyon programlarının önemli bir bölümünü oluşturan çizgi filmlerin çoğunluğu yabancı ülkelere alınmaktadır. Dolayısıyla **farklı kültürel yapının ürünleri olan bu filmlerin sembolleri ve figürleri** çocukların dünyasının bir parçası hâline gelmektedir. Çocuklar bu sembol ve figürlerden etkilenmektedir. Çizgi filmlerde görülen şiddete dayalı anlatım çocukların davranışlarına yansımaktadır. Ayrıca çeşitli televizyon programlarında **insanlara örnek olarak sunulan yaşam tarzı da kültürel değerlerimizin yıpranmasına** sebep olmaktadır.
- Televizyonun yanında **sinema, spor, edebiyat ve Genel Ağ** da popüler kültürün taşıyıcılarıdır. Popüler kültür ürünlerinin **radyo ve televizyon kanallarında, gazete ve dergilerin renkli sayfalarında, reklam afişlerinde** sunulduğunu görmekteyiz. Çocuklar popüler kültürden ve popüler kültür ürünlerinden en çok etkilenen kesimdir.
- Bugün kitle iletişim araçları insanların **ne yiyeceği, nasıl giyineceği, ne şekilde yaşayacağı** gibi konularda belirleyici olmaktadır.
- Popüler kültürün etki alanlarından biri de **yemek kültürüdür**. Günümüzde Batı mutfağının ayaküstü yenebilen pek çok hazır yemeği Türk mutfağı ile yarışmaktadır. **Pizza, hamburger, cips, sandviç, sosis, salam vb.** yiyecekler en çok tükettiğimiz gıdalar hâline gelmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı popüler kültürün bu alandaki zararlarını azaltmak için okul kantinlerinde bu yiyeceklerin satışını yasaklamıştır.
- Popüler kültür eğlence yoluyla toplumun değer yargılarını etkiler. Günümüzde **TV, film, diziler, video oyunları çocukların ve gençlerin davranışlarını** etkilemektedir.
- Hayatımızın çok erken dönemlerinde **müzikle** tanışırız. Bebeklik dönemimizde ninni ve müziklerle uyuruz. Çocukluk yıllarında tekerlemeler söyler ve müzikli oyunlar oynarız. Gençlik dönemimizde ise çok daha fazla müzik türü ile karşılaşırız. Bu müzik türleri hayat bulduğu **milletlerin, toplumların yaşayış biçimlerinin, değer yargılarının ve inançlarının izlerini** taşır. **Müzik**, popüler kültürün en çok etkilediği alanlardan biridir. Aynı zamanda popüler kültürün yayılmasını sağlayan bir unsurdur. Popüler kültür ürünlerinden olan **klipler** de özellikle gençlerin **tüketim tercihlerinden duygusal düşüncelerine** kadar olan yaşamları üzerinde etki yapmaktadır.
- Popüler kültürün etkilediği bir diğer unsur da dildir. **Dil**, kültürün temel unsurlarından biridir ve kültürün nesilden nesile aktarılmasında en önemli araçtır.